

Avslutningstale

Taler

Thorbjørn Jagland

Dato

22 november 1998

Sted

Oslo

Omstendigheter

Landsmøte, Ap 1998

1 Jeg vil takke dere alle for et landsmøte som er preget av en ting: Vi kommer igjen.

5 Dette er umiddelbart blitt tolket slik at vi rykker inn i regjeringskontorene neste uke. Så enkelt er det ikke. For vi har ikke flertall i Stortinget. Men vi er selvfølgelig klare hvis flertallet ikke er i stand til å bruke sitt flertall.

10 Vi kan ikke utelukke at de fem borgerlige partiene bruker sitt flertall i siste minutt. Det kan ikke vi forhindre.

Det blir en nedtur for Arbeiderpartiet, hevdes det. Da kommer vi ikke igjen. Da må i hvert fall Thorbjørn Jagland få problemer. Da må det da skje.

15 Partifeller,

Vi kommer igjen uansett. Arbeiderpartiets ideer, Arbeiderpartiets løsninger trenger seg på. De kommer igjen. Hvis det eneste som sveiser de borgerlige partiene sammen, er å holde Arbeiderpartiet utenfor, kan nederlaget utsettes, men ikke forhindres.

20 Og jeg føler meg trygg på en ting: Vi holder sammen. Dette vanskelige året har partiet først bitt tennene sammen, og så sett at vi gjorde rett. Deretter har vi, når situasjonen gjorde det mulig og nødvendig, sagt oss villige til å bære ansvaret sammen med andre.

25 Når vi har klart dette året, er jeg overbevist om at partifolk med det samme klare blikk, den samme standhaftighet og offensive holdning står sammen også i

fortsettelsen.

30

De som bygger sin strategi på at Arbeiderpartiet skal vakle, vil selv vakle. Hvis man gjør det som burde være normalt og selvsagt - nemlig å ta utgangspunkt i de standpunktene partiene har, og den ledelse partiene har - vil erfare at det blir mye lettere å få til samarbeid i politikken.

35

Det er blitt snakket om at landsmøtet har brakt Arbeiderpartiet mot høyre. Jeg har ingen tro på at dere vil la dere påvirke av folk som tar lett i papirene. Hvor er høyreorienteringen? Var det de fire punktene jeg redegjorde for i mitt foredrag?

40

Var det det første punktet? At vi vil gjenskape dialogen mellom partene i arbeidslivet og staten.

Solidaritetsalternativet var fra begynnelsen et sosialdemokratisk prosjekt. Det ble unnfanget i Sysselsettingskommisjonen der Yngve Hågensen og jeg selv satt.

45

Fremskrittspartiet og Høyre tok dissens i kommisjonen. De mente solidaritetsalternativet var gammeldags planøkonomi.

Men det viste seg å være det nødvendige kompromiss for å få arbeidsledigheten og rentene ned.

50

Solidaritetsalternativet var den naturlige konklusjon på en lang utvikling. For etterkrigstiden ble bygget på et kompromiss mellom arbeid og kapital. Det dannet grunnlaget for den sosiale utviklingen vi kjenner i dag. Et kompromiss som ga massene et nytt liv. I dag vet vi at de sosialistpartiene som holdt fast ved revolusjonen, gikk glipp av veksten og velferden vi skapte ved hjelp av både markedet og statlig styring, med arbeiderne og produktive investeringer som sentrum i næringslivet.

55

Men vi vet også at de borgerlige partiene som så på det sosialdemokratiske kompromisset som en trussel, i dag må støtte seg på det for i det hele tatt å kunne styre. Når de ikke gjør det, så klarer de ikke å styre.

60

Grunnen er ganske enkel. Arbeid, kapital og samfunn er i dag knyttet sammen med sosialøkonomiske bånd som er så sterke, at en oppløsning er utenkelig. Det ville ført til økonomienes og velferdsstatens sammenbrudd.

65

Vi har med andre ord lykket. Arbeidet har fått den økonomiske status det fortjener. Og det får enda høyere status i et samarbeid med kapitalen. Derfor var det ikke Yngve Hågensen og Thorbjørn Jagland som dissenterne mot solidaritetsalternativet i Sysselsettingskommisjonen, men Fremskrittspartiet og Høyre. Solidaritetsalternativet ga Yngve Hågensen medlemmer mer i lønningsposen, Karl Glad fikk bedre konkurranseevne for sine bedrifter og jeg fikk mer penger til velferdsformål.

Slå den!

Så enkelt er det å forstå, når jeg sa at kapitalen er vår venn. Grunnen til at vi ikke lenger kunne ta ansvar etter valget i fjor, var at solidaritetsalternativet sprakk opp, særlig pga. politikernes overbud. Det er nødvendig med et kompromiss mellom arbeid og kapital. Det er også nødvendig med kompromisser mellom de politiske partiene på Stortinget. Men vi har ikke råd til kompromisser som ikke forholder seg til den økonomiske virkeligheten. Kompromissene mellom sentrumspartiene og høyrepartiene har som kjent vært at sentrumspartiene fikk økte utgifter og høyrepartiene skattelettelse. Slik rev de politiske kompromissene ned det arbeidstakere og arbeidsgivere hadde bygget opp ute i arbeidslivet.

Så da jeg på fredag sa at kapitalen er vår venn, så er det enkelt å forstå for meg.

Var det det jeg sa om EU som var høyreorientering? Fortell dette til den nye tyske utenriksminister Joschka Fischer fra De Grønne. Fortell det til Leonel Jospin og til Oskar Lafontaine.

De ville si: Det er noen i Norge det er noe galt med, ikke oss.

Var det det jeg sa om omstilling og modernisering av den offentlige sektor som var høyrevri?

Offentlig sektor er både et mål og et virkemiddel. Den er et mål fordi den skaper fellesskap, at vi har fellesskapsløsninger som f.eks. enhetsskolen. Men den er også et virkemiddel. Men kjennetegnet på et virkemiddel er at det virker.

Dere kan være sikre på at vi fortsatt

skal ta kampen med høyresiden når de vil gjøre den offentlige sektoren mindre, og når de vil legge Odvar Nordli og andre ut på anbud. Men: Hvor har man fått det fra at Arbeiderpartiet skal være forsvarer av unødvendig byråkrati og av detaljregulering som svekker lokaldemokratiet. Hvorfor skal vi være forsvarere av et dårlig koordinert serviceapparat?

Den offentlige sektor er vårt ektefødte barn. Derfor kommer vi til å stelle pent med den. Ikke på den måten at vi vil gjøre den størst mulig, men ved å gjøre den best mulig.

Er forslaget om et Norges Forskningsfond et eksempel på høyrebølge i Arbeiderpartiet?

Nei. Grunnen er at vi vil sørge for at pengene fra statlig aksjesalg som Stortinget har vedtatt, skal plasseres i noe framtidsrettet, og ikke gå til borgerlig pengesløsning. Når de borgerlige får penger mellom hendene, vet vi hvordan det går. Syltetøyet ender som kjent, alltid opp på brødiskiva. Det er på den måten det blir spist. Vi vil sørge for at statens formue ikke blir spist på den måten.

Vi vil ha penger til det som er grunnlaget for bygging av det nye næringslivet, særlig ute i distriktene - forskningen.

Igjen ser vi samspillet mellom stat og næringsliv som vi mener er nødvendig i vår tid.

Jeg tror ikke jeg kan uttrykke meg klarere når jeg sier at det sosialdemokratiske kompromisset er nøkkelen til morgendagens samfunn, ute som hjemme. Arbeiderpartiet appellerer derfor til samarbeid med alle gode krefter i næringslivet, fagbevegelsen, utdannings- og forskningsinstitusjonene, kvinnene og mennene i gata. Og vi gjør det fordi den politiske praksisen etter at solidaritetsalternativet brøt sammen, blokkerer den politiske og sosiale utviklingen i landet.

Hvem kan sitte stille og se på at noe slikt skjer?

Det er det jeg mener er det sterkeste signalet fra dette landsmøtet. Vi vil gjenreise et politisk kraftsentrum som er i stand til å lage de nødvendige kompromisser, og som derfor kan være handlekraftig nok til å få rentene ned så raskt som

mulig, og hindre at vi glir inn i ny arbeidsledighet.

Jeg har vært med på mange landsmøter. Ja, jeg har sittet i partiledelsen i 12 år.

Jeg husker landsmøtet i 1987 som markerte starten på den såkalte
150 moderniseringen av Arbeiderpartiet. Einar Førde og jeg fikk så hatten passet av
mange etterpå. Hva var nå dette for slags avvik?

Jeg vil spørre: Kunne vi ha klart oss uten akkurat det? Jeg mener ikke avvikene,
for det var det ikke, men nødvendig skritt å ta.

155

Nå sier vi det igjen. Veien inn i det nye samfunnet må fortsette. Rist av dere alle
merkelapper som vil bli satt på dere i tiden som kommer.

Jeg vil igjen takke dere for støtte og gode råd før landsmøtet og under

160 landsmøtet.

Partiledelsen kan nå med stor selvsikkerhet føre partiets linje videre i dagene som
kommer.

165 Og dagene som kommer igjen.

Ja, vi kommer igjen. Vi er her allerede.

Kilde

170 <http://arbeiderpartiet.no/index.gan?id=13678&subid=0>

Emner

Landsmøtetale, Partipolitikk

URI

175 <https://www.virksommeord.no/tale/avslutningstale>

180